
Teofil Ruczyński

autor: Stanisława Bojarska, Gminna Biblioteka Publiczna w Nowym Mieście Lubawskim (wpis powstał dzięki działaniom w programie Kulturalnie i obywatelsko w bibliotece, realizowanym przez Centrum Edukacji Obywatelskiej w ramach Programu Rozwoju Bibliotek)

Zasłużony literat Warmii i Mazur. Sercem i duszą umiłował ziemię lubawską.

Teofil Ruczyński był nauczycielem i społecznikiem. Urodził się w 1896 roku. Wówczas część Polski, w tym ziemia lubawska, była pod zaborem pruskim. Ruczyński skończył Seminarium Nauczycielskie w Lubawie w 1922 roku. W latach 1922–1939 uczył w szkołach powszechnych w Sochach i w Tuczkach. Przeżył dwie wojny światowe. We wrześniu 1939 roku znalazł się w Warszawie. Został uwięziony na Pawiaku wraz z grupą nauczycieli, byli przetrzymywani jako zakładnicy. Zawsze uczynny, chciał być blisko ludzi. Z równą pasją nauczał dzieci, jak i pomagał zdobywać wiedzę dorosłym. Tworzył wszędzie, gdzie przyszło mu żyć. Jednak szczególnie ukochał ziemię lubawską.

Lubawie – Jubilatce Przeminał czas, zakrył go cień I zapadł gdzieś w mgławicy, Już nowej ery wyrósł dzień Twej wielkiej dziś rocznicy. Ubrana w strój, wspominasz czas Siedmiu wiekami kryty, Gdy doła zła była nieraz, To znowu blask, zaszczyty. Wydzierał Cię nam nieraz wróg, Gnębiła przemoc wraża, Lecz znowu polskim jest Twój gród, Lubawo! Tyś znów nasza. Gdy święcisz dziś swój siódmy wiek, Życzenia Ci niesiemy, Tak głośno jak poszum rzek, Serdecznie, jak umiemy. Niechaj Cię złoci słońca blask, Rozkwitaj w każdym czasie I dierz na zawsze Polski znak Lubawo! Miasto nasze! Spod jego pióra wyszło wiele wierszy, dzieł o tematyce społecznej, patriotycznej i historycznej. Hej, wzleć, nasz Orle Biały Hej, wzleć, nasz Orle Biały, Hej, Orle srebrnopióry, Nad łan nasz ukochany, Nad Warmię i Mazury. Gdy w kraju lśni już zorza I szumią już sztandary, Leć szlakiem hen do morza, Hen, aż pod Frombork stary. Gdy wolnych dziejów naszych Otwarta leży księga, Do dawnych szlaków laszych Niech lot twój górny sięga, Niech skrzydła twe okryją We wielkim dziejów czasie Mazury wraz z Warmią, Niech one będą nasze. Nad Warmią, Mazurami Dzisiaj czas plebiscytu, Nad ludem, co chce z nami iść w szlak wolnego bytu; Nad ludem, co tęskliwie Wygląda za kordonu, Na wolnej chce być niwie I wśród wolnego domu. Dla potomnych zostawił źródło, z którego każdy może dowiedzieć się o historii naszej ziemi, tradycji, kulturze. Powstały Opowiadania z pogranicza oraz legenda Biała Pani na Lubawskim Zamku. Za swą osobowość i twórczość Teofil Ruczyński został odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Krzyżem Komandorskim, odznakami: „Zasłużony dla Warmii i Mazur”, „Zasłużony Działacz Kultury”. Ze względu na wadę słuchu poeta w 1956 roku przeszedł na emeryturę. Zamieszkał w Lubawie i od tego momentu całą swą twórczość historyczno-literacką poświęcił ziemi lubawskiej. W swoich książkach, artykułach i opowiadaniach pisał o historii i kulturze swojego regionu. W poezji opiewał piękno Drwęcy i rodzimych pól. Zmarł w 1979 roku. Został pochowany na cmentarzu w Lubawie. Na płycie pomnika widnieje napis: „Zasłużony literat Warmii i Mazur Sercem i duszą umiłował ziemię lubawską”. Pragniemy tym wpisem rozpowszechnić sylwetkę naszego regionalnego poety. Niestety niewiele informacji o nim oraz jego poezji odnajdzie się w Internecie. Dlatego też polecamy sięgnąć po pozycje książkowe, m.in. po tom Poezje Warmii i Mazur.